

—> ΑΣΤΑΡΤΗ —>

Του φίλου 'Ασημάκη Νικολαΐδη

Τὰ ὠραῖα κορμιά, πλάστες Θεῶν, πὰ στ' ἀνθοκλάδια
δὲν μπλέκονται σὲ κύματα πιά ζωῆς. Ὁ ἀγέρας
μὲ τὸ χάδι μιᾶς θύμησης ἀπαλογέρας
νὰ τ' ἀναστήσει μάχεται ἀπ' τ' ἀρχαῖα ρημάδια.
Σὰ φταίστης κρύφτηκε ὁ Ἑρωτας μὲς στὰ σκοτάδια
κι' ἀπ' τὸ μέλι τῆς νύχτιας, μάταια, φωτοσφαίρας
στάζει ὁ προαιώνιος ἡμερος, κι' ὁ ἥλιος—πατέρας
λάβρος περνάει πάνου ἀπ' τῶ χάνων τὰ κοπάδια.
Μᾶς κούρασεν ἡ γνώση. Τοῦ εἶναι μου τὰ βάρη
στοῦ Ναζωραίου ξεσκέπασα τὰ οὐράνια πλάτια,
μὰ ἄδεια ξανάκλεισα τὰ χέρια καὶ τὰ μάτια.
ᾠ! πότε θὰ σὲ δῶ, σὲ νέας ζωῆς τὸ Μάρτη,
νὰ ροβολᾷς μὲ τὴ δᾶδα, πού καίει καὶ πλάθει,
ἀνεμαλλιάρα, ὀρθόστηθη, γυμνή, ὦ Ἀστάρτη!

ΚΩΣΤΑΣ ΚΟΝΤΟΣ

ΝΤΡΟΠΗ ΤΟΥΣ!

«Ἔως ἄρτι οὐκ ἠτήσατε οὐδὲν
ἐν τῷ ὀνόματί μου...» Κατὰ Ἰωαν. ις' 24.

Θλιβερὴ κωμωδία μὲς τὴν πικρὴ τραγωδία! Ὁνό-
ματα ξακουσμένα, δίνοντας μιὰ κλωτσιὰ σ' ὅ,τι ἔχουν
καμωμένα, σ' ὅ,τι ἔχουν πεῖ κι' ὅ,τι ἔχουν γραμμένα,
ἄσοφοι οἱ σοφοὶ φανήκαν. Μικροὶ σὰν τὸν καθένα.

Θλιβερὴ κωμωδία! Ὁ φιλόσοφος πού ρητορεύει,
κι' ἡ μανία τόνε τυφλώνει, σὰ μπεκρὴς βλαστημάει
καὶ τὸ μέτρο ξεχνάει. Τὰ χεῖλια σὰ στρίγλα σουφρώ-
νει—σὰ μητριά πού λέει γιὰ τὸ προγόνι. Σὰν πλύστρα
βρίζει, πού μὲ γυμνὰ τὰ μπράτσα σὰ μαιάδα στρι-
γκλίζει ψηλὰ στὴν ταράτσα.

Θλιβερὴ κωμωδία! Τοῦ Σοφοῦ ἡ πατρίδα, τοῦ Τε-
χνίτη, ἕνα γέννηκε μὲ τοῦ ἀργοῦ τοῦ πολίτη, πού ἀγο-
ρεύει μὲς στὰ καφενεῖα, πού ξέρει πὼς τὸ δίκιο εἶναι
δικό του καὶ τ' ἄδικο ὅλο στὸν ὀχτρό του. — Στὸ με-
θύσι μίλησε ἡ ψυχὴ—κι' ἡ ψυχὴ εἶτανε χυδαία, τὰ λό-
για τὰ παλιὰ ψευτιές. Ψευτιές τὰ λόγια τους τὰ ὡ-
ραῖα, πού μᾶς εἶχαν κοιμήσει! Ὁ ὕπνος πιά φτάνει!
Φωνάζω: ντροπὴ τους! Ἀπάτη ἡ φωνὴ τους, οἱ ἀ-
γάπες τους μίσση!

Θλιβερὴ κωμωδία! Ἄς μάσουμε σωρὸ ὅλο τὰ βι-
βλία κι' ἄς βάλουμε φωτιά νὰ καεῖ ἡ σοφία! Στάχτη
νὰ γίνεῖ ἡ σοφία, πού καυχήθη, ἀνθρώπους πὼς θὰ
κάνει τοὺς ἀνθρώπους!... Οἱ φλόγες τοῦ πολέμου φω-
τίσαν τοὺς τόπους,... κι' εἶδαμε νάνους τοὺς σοφοὺς
σὲ νάνων μέσα πλῆθι....

Θλιβερὴ κωμωδία, μὰ σπάνια ἡ εὐκαιρία.... Τά-
ληθινὰ πετράδια τώρα ἄς φανοῦνε μὲς στὴν μπόρα!
Τώρα καὶ τὰ γυαλιὰ κι' οἱ τενεκέδες θὰ ξεχωρίσουνε,

πού στὴ λιακάδα τῆς εἰρήνης χύνανε δανεικὴ λαμ-
πράδα.

.... Κι' ἂν κανεῖς ἀπ' τοὺς συγκαίριους δὲ μένει,
κι' ὅλους τοὺς φάει τῆς ἀλήθειας τὸ καμίνι, θὰ μεί-
νουν ἄστρα. Τ' ἄστρα πού δὲ σβύνουν, πού πάντα φῶς
ἔπ' τοὺς αἰῶνες θὰ μᾶς χύνουν.... Κι' ὁ ἥλιος θὰ μεί-
νει, πού τὴ λάμψη του δὲ χάνει: τοῦ Θεανθρώπου τ'
ἀγκάθινο στεφάνι....

Κι' ὁ ἥλιος θὰ μένει!

Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Τώρα τελευταία πού καταγράφανε ἐδῶ στὸ χωριὸ
πού βρίσκουμε τὸ τί ἀφίσανε οἱ πρόσφυγοι στὶς πα-
τρίδες τους, ἤρθε καὶ σὲ μένα ὁ γι' αὐτὸ διωρισμένος
ὕπᾶλληλος καὶ μὲ ρώτησε:

— Τί ἀφισες λοιπὸν ἐσὺ καὶ πόσο κόβει πάνου
κάτου ἡ περιουσία σου;

— Γιατί; τοῦ λέω.

— Ἡ καμμιάν ἀλλαξά, μ' ἀπαντᾷ, ἡ καμμιάν ἀ-
ποζημίωση ἀπὸ τὸ κουδέρνο.

— Τὸ τί ἀφισα ἐγώ, δύσκολα, φίλε μου, πλερόνε-
ται, τοῦ κάνω. Πρέπει νὰ κόψῃ καινούργια μονέδα τὸ
κουδέρνο γιὰ μένα. Μήτε μὲ κομπάσο μήτε μὲ ράμμα
μετριέται, μήδὲ μὲ δίκτυα καὶ παραγάδια πιάνεται τὸ
τί ἀφισα. Τραβάτε ἔτσι στὴ Σμύρνη. Πολὺ κοντὰ θὰ
βρῆτε χωριὸ σκαρφαλωμένο στὸ κοκκινόχωμα. Γυρί-
στε τὰ στέργα βουνάκια του καὶ τίς τραχιές του ροῦ-
γες. Κατεβῆτε μέσα καὶ στὴν ἀπάνου βρύση βροντᾶτε
σ' ἕνα λευκὸ σπιτάκι μὲ πράσινα παράθυρα. Μπήτε
καὶ στὴν κόχη τοῦ χειμωνιάτικου πλανιέται ὁ ἱσκιος
τῆς μάννας μου. Θὰ σᾶς μιλήσει. Τραβάτε παρακάτου
στον ἴδιω μαχαλὰ καὶ πάρτε ἀπὸ λόγια τὴν κόρη τὴν
ὁμορφώτερη. Σὰν εἴμαστε δώδεκα χρονῶ. Καὶ πάρτε
γύρω ὅλο τὸ χωριὸ, τὰ παρεκκλήσια, τὰ μπουνάρια,
τίς πεζούλες τῶν σπιτιῶν, καὶ κατεβῆτε στὸν κάμπο σι'
ἀμπέλι μας, στὸ κλῆμα, πού εἶχε τὴ ρόγα μὲ τὰ γράμ-
ματα καὶ τὰ σπασμένα θυματὰ στὸ χῶμα του σὰν τὸ
φύτευαν καὶ σταματήστε τὴν ἀργατιά πού ξαποσταίνει
σὰν σκολινᾷ στὴν ξεκούραστ' ἐλιά καὶ θὰ σᾶς πούνε.

Καὶ κατεβῆτε ὑστερνὰ στὴν πολιτεία κι' ἀργᾶστε τὸ
μυαλό σας νὰ βρῆτε ἀκόμα περισσότερα. Βρῆτε τὸ
τεφτέρι μου κάπου πεταμένο καὶ φυλλομετρήτε. Ἡ
σκέψη, ὁ παιδεμὸς κ' ἡ λαχτάρα. Τὸ πιστεύω μου. Τ'
ἀργαστήρι μου, τὸ σφυρὶ καὶ τ' ἀμόνι καὶ δίπλα τὸ
ψυχομένο τὸ φουσερό. Παρατημένα κι' ἔρμα. Μέσα
κανεῖς ἀπὸ τοὺς συντεχνίτες μου, τοὺς δουλευτάδες,
τοὺς γύφτους. Τ' ἀργαστήρι ὦ τ' ἀργαστήρι μας πού
τὸ παρασταθήκανε μαστόροι ἀπὸ τὴν Ἀθήνα καὶ πρα-
ματευτάδες ἀπὸ τὴ Φραγκιά τὸ διαρμίσανε.

Μέσα κ' ἀπάνωθε σ' ὅλ' αὐτὰ σὰν τὴν ψυχὴ στὸ
νιόσκαφτο μνημοῦρι πεταρίζε καὶ τυραγνίσταί τὸ τί
ἀφισα. Μάστε το καὶ ζετιμήστε το.

— Κατάλαβα, ένα έργαστήρι μονάχα άφισες ! μου κάνει και φεύγει.

II

“Έτσι μονάχος σ’ αυτόν έδω το Δῆμο πού μ’ έναν ίσαντε τών βαφτίσανε προχτές *δῆμο Σαπαίων*, ζώ άποτραδηγμένος, κάμποσους μήνες.

Μόχτησα νά ζητώ κείνον πού θά μπορούσανά κουδεντιάσω μαζί του τά δικά μας, τὸ μασόνο πού μ’ ένα γνέψιμο θά καταλαβαινόμαστε, μὰ τοῦ κάκου. Μπούχτισα άπό άγέρα κι άπό κάμπον έδω. Τίποτα δέ μοῦ λέγανε πιά τὰ ἡλιοδασιλέματα και τὸ φευγιὸ τῶν πουλιῶν πρὸς τὰ μεζάρια. Κορόϊδεα τὸ σκοπὸ πούρχότανε άπ’ αλάργα είτε εἴταν τρέξιμο βοδάμαξας στὴν παγάδα τῆς νυχτός, είτε κλέφτικο άπό τὸ καλάμι τοῦ σαρακατσάνου.

Σάν πείστηκα πιά πὼς βρίσκουμαι στὸ δῆμο Σαπαίων άποφάσισα ὄχι άπό φόβο βέβαια παρὰ άπό πείσμα νά κουλουριαστῶ και νά ξετυλίγουμαι μονάχα στὸν έαυτό μου και νά δείχνουμαι στὴν πιάτσα μὲ ντόμινο ανάμεσα στὶς καλημέρες, στὶς χαιρετούρες, στὶς ἐξυπνάδες και στὶς κουδεντοῦλες.

“Όταν τὶς προάλλες ἦρθε κάποιος κύριος λόγιος άπό τὴ Σαλονίκη και κάθισε στὸ τραπέζι μας άγνωστός μου και στὰ μούτρα και στ’ ὄνομά του τὸ ἀληθινὸ μὲ ξεσκέπασε. Μοῦ ἔκανε τὴν ἐντύπωση πού κάνει ὁ ἄσπρος στὴν Ἀφρική τὸν ἔφαγα μὲ τὰ μάτια μου. Ἐβαλα μὲ τρόπο τὸ δόλωμα σ’ ἐνέργεια, τὸ σημάδι τὸ μασόνικο. Μείνε, τοῦ λέω άπόψε, κι ἂν ὄχι τίποτ’ ἄλλο ἔχουμε ὅμως νά σοῦ δείξουμε ἓνα ὠραῖο σούρουπο έδω στὸν ὀρθάνοιχτο κάμπο τοῦ Νέστου. Τὸν ξάφνισε ἡ λέξη κι ἄρχισε νά μουμεμουρίζει τὸ γνωστὸ στίχο τοῦ Μαβίλη

«Όντας βυθίσει ὁ ἥλιος, και τὸ σούρουπ’ ἀκλουθήσει»

Ἀπάνου στὸν ἴδιο τόνο και γὼ σιγείπα τὴν ἀρχὴ

«Καλότυχοι οἱ νεκροὶ πού λησμονᾶνε».....

Τὸ δόλωμα πέτυχε. Τσίμπησε. Σέρνει τὴν καρέκλα του κοντήτερα. Ὁ μαγνήτης ἄρχισε και δουλεύει. Συνενοηθήκαμε.

Γιὰ πρώτη φορὰ μπροστά τους μοῦ βγήκε τὸ ντόμινο κι ἀλάφρωσα.

Ξέσκεπα τώρα πήρε στὸ στόμα του τὸ ζήτημα ὁ μουσαφίρης. Ἡ θέση του μὰ και ὁ τρόπος τοῦς ἔκανε νά τὸν ἀκούσουν. Δὲ χόλιασαν τόσο γιὰ κείνον ἔσο γιὰ μένα. Λοιπὸν μαλλιαρὸς ἔ ;

III

Προχτές τὸ ταχυδρομεῖο μοῦφερε σ’ ἓνα πακέτο τὰ περασμένα τοῦ «Νουμᾶ» φύλλα. Ποτὲ δὲ ζωντάνεψε ὁ ἀγώνας στὰ μάτια μου ὅσο τώρα πού μήνες τὸν στερήθηκα. Πόσο πονετικά μίλησε μαζί μου ! Μὲ συντρόφειψε. Ὅλα μοῦ τὰ ζωντάνεψε έδω. Τώρα δὲν εἰμαι μονάχος.

Εἶναι ὁ δεῦτερος μουσαφίρης πού μ’ ἔδγαλε στὴ φορά. Στὸ διάβολο και τὰ ντόμινα και οἱ μάσκες. Εἶ-

μαι ἐγὼ. Τὸ μάθανε κ’ εἰμαι τόσο εὐχαριστημένος ὅσο ἐκεῖνοι φαίνονται πὼς ντρέπονται πού δὲ διαβάζουν τὸ «Νουμᾶ». Νικήσαμε τὸ μαρτυρᾶ ἡ στάση τους. Δὲν εἴμαστε οἱ πουλημένοι στοὺς Σλαβούς και στοὺς Βουργάρους. Κατάλαβανε τί εἴμαστε.

Σαρίσμπαν, 5. 12. 914.

Κ. ΦΡΙΑΙΓΓΟΣ

ΣΑΤΥΡΕΣ

1

ΟΙ ΝΕΟΙ ΑΘΗΝΑΙΟΙ

Ποιὸς εἶναι σὺτὸς πού ἀγέρωχος και θριαμβευτὴς περνᾶ, σὰ νᾶχει πίσω του ὅλονοῦ τοῦ κόσμου τάφο σκάψει ;

— Ποιὸς εἶναι ; Μὰ εἶναι ὁ Ποιητὴς, πού ἀγεροκοπανᾶ, και περιμένει τὸ Νομπέλ γιὰ τὰ ἔργα πού... θά γράψει !

2

Ο ΟΥΑΪΛΔΙΣΤΗΣ

Ὁ Ουάιλδ πού θαυμάζετε, ταλέντο δυνατό,

Ἔχει μέσ’ στὶς Ἰντέινσιονς νοήματα γιομάτα...

— Καλὲ τί λέτε ; Στὸ ἔργο του τίποτα δὲ χρωστᾶ. Χρωστᾶ στὸν τρόπο πού ἔδενε συνήθως τὴ γραβάτα!

3

Ο ΔΑΣΚΑΛΟΣ

Κρατᾶ στὴν ἀμασκάλη του παλιὸ συνταχτικὸ και διαλαλεῖ τριγύρω του μὲ κομπορημοσύνη :

— Δίχως αὐτὸ πού βλέπετε τὸ σκονισμένο έδω, μέχρι τὸ Νέστο θᾶφτανε ποτὲς ἡ Ρωμοσύνη ;

4

ΣΤΗΝ ΟΝΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Γιὰ νά χτυπήσεις σήκωσες πολεμικὴ κραυγὴ, τὰ «Παναθήναια» πού ἔβλαφταν και τᾶλλα νταβατούρια, και τώρα γιὰτί στέκεσαι ; Γιατί κρατᾶς σιγὴ και δὲ χτυπᾶς τίς κομφεράνς ποῦναι πληγὴ καινούρια ;

5

ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΙΚΙΑ ΛΟΓΙΑ

Βγήκε ἡ Κερὰ μὲ κομφεράνς και μὲ τὴν κριτικὴ γιὰ νά μᾶς πεί ποιά προτιμᾶ ταλέντα μέσα στᾶλλα, μονάχα πού λησμόνησε ἡ σινιόρα νά μᾶς πεί, ἂν προτιμᾶει τὸ σοαί τῆς νᾶχει κονιάκ ἡ γάλα.

ΛΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ